

44 dik szám.] Megjelenik minden szombaton két egész három hasábos nyomtatú íven.

KASSA, November 25^{ik}án 1848.

Előfizetési ár helyben féltre 6 fr., postán borítékban 6 fr. 24 kr. p. p. [1° Év.

Az elhírhedt csordafőnök Jelachich a kedves iparlovag arczképe.

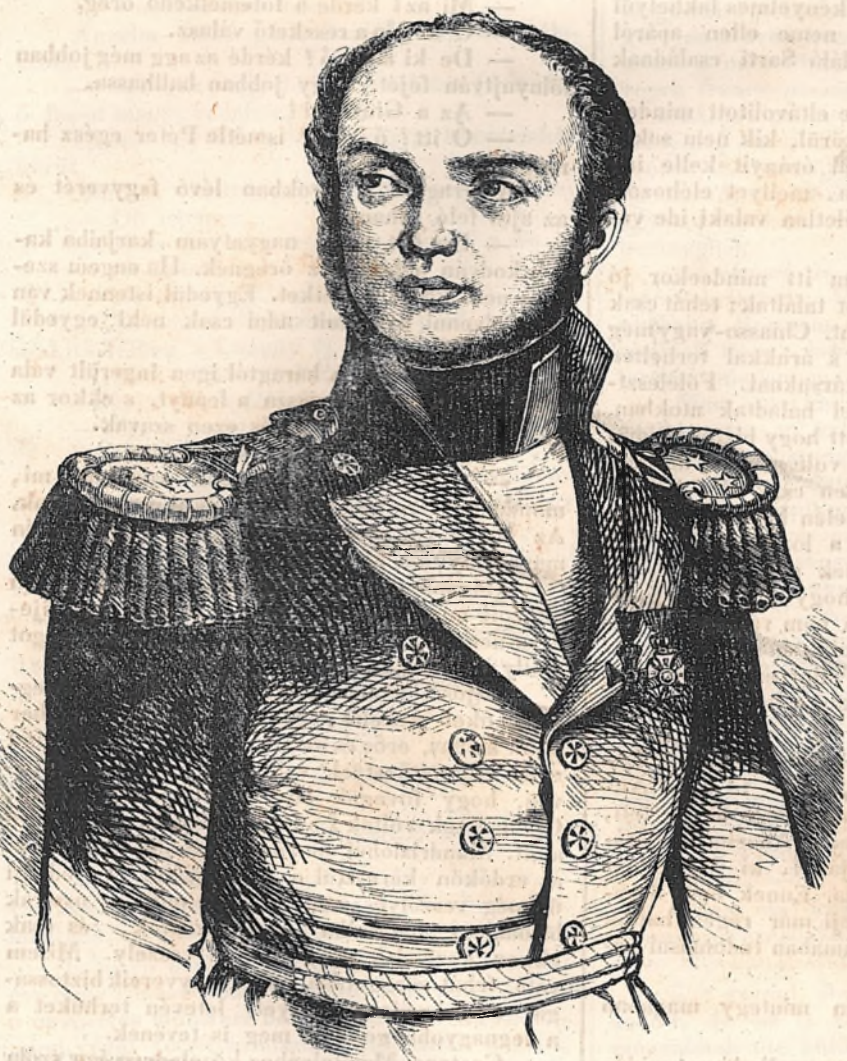
A semmi fegyelmet, semmi rendet, a dulásban mértéket a gyilkolásban határt nem ismerő gyalázatos illir bogecz csorda főnöke arczképét csak azért is sietünk olvasóinknak bemutatni, hogy sokak kíváncsiságát kielégítsük.

Ő ama szerencsés, és már tagadhatlanu

iparlovag, ki bizonyos élvezett kegyekért kész és hajlandó a világ közönsége előtt magát a legocsmányabb szeny és undokság árjának kitenni. Ő ama hős vezér, kinek vezénylete alatt álló osztályllyal még a többi soldateska csapatok, bármennyire legyenek is fanatisálva már harczolni nem akarnak. A hős magyar nép fenyegetve emeli rá kezét neve említésekor, a szegény bécsi lakos irtózik látásakor, irtózik, mert ez nem ellenség, nem, hanem méltó eszköze egy gyalázatos kigyófaj camarillának, melly csak ilyen

eszközökkel léphet föl. Oh ezerszer szerencsés iparvezér, csak ezeknek élén haladva érheted el leghamarább és legméltóbban czélodat, melyet éjnek sötétségében keresett gyáva futásod után a sötétségnek madarahozta kötélén el is érendesz.

Diszesítsék utolsó fölmagasztalásodat méltó czimboráid Lator és Zicsi két oldalt, és ha még ekkor is akarsz szerelmi nyilatkozatokat tenni szerelmesed lábainál, ennek legalább is négy láb-bal magasban kell függeni.

A csempész jegyese.

I.

A „kakas“ vendéglő.

— Magdolna, ugye már közel van éjfél?
— Nem régen hallottam ütni az órát. Ah, hallgas el csak apó! ez a comói harang, mely használnán az éji csöndet jó éjt mond nekünk mogorva elhaló hangjával.

— Sok ideje már, hogy mit sem küld a morgó vén anyó. Ha akarok tőle valamit hallani hozzá kell mennem nagy ünnepeken, midőn ugyancsak zug, hogy a város lakóit megsiketítse. A mi réz katalánaink egyike azon zugását tünteti előmbé, melyet az ad, ha fadarabba ütjük annak oldalát. De már tizenöt éve, hogy ezt nem hallom.

— Ej hisz nem olly nagy apónak vesztege.

— Igen ám gyermekem, de becses emlék volt az nekem. Nem voltam én mindég tehetlen aggastyán, minő vagyok jelenleg. nekem is voltak szép napjaim, én is szerettem mint te szeretted Gaetanodat, és akkorban az öreg harang kedves barátom vala, mert hangja vagy Comóba bitt, vagy e jelre mosolylyal [vára nagyanyád engemet szegény Rosinántó... Tánzolék vele, a város fiatalai féltékenységgel nézének reám, és irigylék szerencsémét... Oh Magdolnám! egy titok terheli keblemet, egy emlék emészti azt, egy szemrehányás szaggatja Magtudandod még ezt halálom előtt, mert imádkoznod kell szegény nagy apáért; gyermekem, forrón kell imádkoznod érte, midőn ő e szenvedés teljes életet odahagyandja...]

— Jó nagyapám, miért merengsz a szomorú gondolatokban? Kételkedsz talán ragaszkodásomban? Nem tudod hogy emléked nekem becses leend, midőn már élni megszünendesz, éjjel nappal imádkozom lelked üdvéért.

— Igazad, igazad van gyermekem, de mondd csak nem vagy te is nyugtalan, hogy még sem jőnek?

— Nem.

— Lajos nekem azt mondá, hogy csipke leend ez estén. Pedig tudod fíjam, midőn ill becses áruk vannak kérdésben, nem lehet eléggé ügyelni...]

— Az mindegy, elég késő van már, én nem hihetem... Per la madonna! kényszerülve lenni egy szegletben időzni, midőn még képes az ember... Oh ez borsasztó!

Ki így beszélgette Sarti Péter vala, egy nyolczvan éves öreg, ki, daczára nagy korának, még e lég erélylyel és elhatározottsággal látszék birni. És valóban, midőn az utolsó szavakat kimondá, szinte ijesztő vala. Karai szétnyulának, kezeit görcsösen szorongatá, s fölúgorván borzasztó karomlást bocsáta ajkai közül. De mihamar ismét visszatért nyugalma, mintha egy megnyugtató gondolat villant volna agyán keresztül. Helyet foglala ismét a kandalló mögött egy támasz nélküli faszéken, s szájába illesztvén pipáját, megforditá boros poharát, melyet a tűznél melegite.

Zöld foszlány öltöny, hasonló kelméből nádrág, melyet vörös vászon öv szorítá testéhez, fehér és vörös sujtásos mellény, szürke szövetszálból készült süveg, és durva lábbeli tevék az agastyán ruházatát, ki foglalkozására nézve csempész vala.

Néhány lépésre tőle Magdolna unokája kötegete gyapju harisnyákat egy diófa asztal végén, egy vas lámpa terjesztgette kétés világosságot. Magdolna csak tizennyolcz éves vala; derekán kék posztó ujjast visele, testének alsóbb részét pedig fehér és vörös sikkokkal tarkázott szoknya fűd; homloka körüli haja rövid és simára fésült, hátul pedig hoszu és derekára lenyúló vala. Nyakán ezüst karikát visele, összeérő két végénél egy egy golyócska vala látható mind kettő hoszukás és filigrán mű. Két sima nagy és tömegaranyból készült fülbevaló és egy végnélküli velencei láncz tevék a lány ékességét. Elgondolva kezecskéinek ügyes

sebes mozgását Raphaél egyik szép madonnájának mondathatott.

A terem rendezetéről itélve mi kétség sem maradhat mesterességük minőségéről.

Egyik zugban látható vala egy arany fényű réz kanta, mely hoszudad, alul lapos alaku vala, vízzel megtöltve, ez egy háromlábura nehezdedék. Fölül poharak cserép és üveg pintesek, réz borítékkal ellátott kupák, nagy számú poharak valának szép rendben elhelyezve festett fa pohárszékben, mely majd a tetőig nyulék.

A szoba közepén a fal melletti éttár szinte diófából foglala helyet húsétkeket megemésztők után. E tár borítéka csak fehér fából készült foglaltvány vala, melyre átlátszó fehér vásznat szegeztek kifeszítve.

Egy szabadalmazott macska hevere egyik széken, a házbéljébe vezető ajtó fölött pedig egy madarka vala elhelyezve, két mult századbeli történeti ábrát mutató olajfestmény ékesité jól megőrizett fekete foglaltványával a csupasz falakat. A tetőzetről végre szemmérték szerint jól elhelyezett asztol szülő fűrtök és kolbász párok valának elrakva.

Adjunk ezekhez még egy löfegyvert az említett asztalt két hoszu locza fogá körül két oldalt, néhány szalmából font szék pedig másutt találta rendeltetése helyét, egy csak a pénchébe járásra szolgáló lámpát, egy pár réz gyertyatartót, és kész leend a „kakas csapszék“ ábrája melyet Sarti Péter ismert magáénak.

Volt ezen től még más két majd éppen így butorzott terem. Ezek egy keskeny folyosó által a szénapadlással összeköttetésben voltak nem különben az első és másod emeletbe vezető lépcsőzettel jobbra, balra pedig egy más a pinczébe és földalati mélyen ásott rejtekbe.

A első emeleti három terem mindenikében vala egy roppant ollyan ágy, minő olasz honban divatozik, tovább fehér ruhával megrakott táruk, néhány szalma- és egy egy imaszék, mely fölé egy feszület volt alkalmazva.

A napsütötte széles völgyben, sveicz földön a lombard határvonal tőszomszédságában fekvő „kakas vendéglő“ biztos és kényelmes lakhelyül szolgált az az adó minden neme ellen apáról fiura szált gyűlölséget tápláló Sarti családnak egy század óta.

E laknak elszigeteltsége eltávolított minden lakót a környékből maga körül, kik nem sokat törődtek, hogy egy negyed órányit kelle ide járni egy pohár rossz borra. melyet elehozott azonnal a cseléd mihelyt véletlen valaki ide vetődött.

A csempészek azonban itt mindekor jó étkeket és különös fogadást találtak; tehát csak ezek is látogatták rendszerint. Chiasso-vagy még Mendrisióból is elindulva, s árukkal terhelt örmest megpihentek egy társuknál. Fölélesztvén itt erejüket új erélylyel haladtak utokban. Az ut, mely megkivántatott hogy biztos földön lehessenek, innét már nem volt messze, de még veszélyes azért nehéz. Ezen csak alig látható nyomokkal jelelt bércek élén haladó, és kuszált erdőkben vezető utat a lombard vámosok igen kémlték. E vámkémekek nem félelmesek; mert annyira lenézetek, hogy ember, ki másra alkalmas e sereg sorában nem vállal szolgálót: a csempészek pedig inkább békés alkudozások által egyeznek velök, mint erőt használjanak. Jobbadán borraalót kap a kém és elfordul a csempész utából.

A Sarti család tagai valának öreg Sarti Lajos fíja, a szép Magdolna, és a 14 éves Anzelm atyja. Magdolna Chiassóban neveltetett, meghalt anyja egyik nővérenél, Anzelm Luganóban, a család egyik barátjánál, ki Magdolnát rövid időn nőül veendő vala. Ennek neve Gaetano. A két gyermek szüleji már régen haltak meg, mint e történet folyamában tudomásul vendjük.

Hoszas hallgatás után mintegy magában morogván ezeket mondá:

— A siket már mire sem alkalmas, midőn a vámbérenczek ellen esel igényeltetik, azokat

meszéről észre kell venni vagyis kiszagolni és rókalépteiket egy mértföldről meg kell hallani.

Egy örömvillám látszék egyszerre. redőfliteni az öreg homlokát, midőn e szavakat mondá.

Még be nem végzé szavait az öreg. Egy pillanat mulva ismét fejét rázá mintha alkalmatlan gondolattól akarna menekülni. Most egy pohár bort nyelt el és pipáját félre tévén, egy tájékbéli notát kezdé dúdolni.

De a melyet ő nem hallott, azon szó volt, mely válaszul adaték utolsó szavara: gyilkosság, és mit ő nem látott, a borzadály volt melyet Magdolnának szavai e nagy teremben a félhomályban ideztek elé.

Ismét fölhajtván egy pohár bort, midőn a lámpa már majd sötétséget vala hagyandó fénye eltűntével, az öreg unokájához fordulván, imigy szóla:

— Alszol Magdolna?

— Nem nagy-atyám, hebegé ez alig értető hangon.

— Tehát önts egy kevés olajat a lámpába és feküdjél le azonnal, mert fáradt vngy, (nem tudván okát a habozásnak.)

— Arról is gondoskodik te, mondá a leány engedelmeskedvén a parancsnak. Bizon nagy baj lenne Gaetanónak.

Péter fölére alkalmazá a hallcsót.

— Igazad van... Oh mily hódolók a nők.

— Bizonyosan ő az, mond a leány míg ez alatt olajat öntvén a lámpába, félelmes tekintetet vetett az ajtóra. Ő jegyesem, nekem kötelességem legkisebb ohajtását is teljesítenem,

Az öreg megtöltvén ismét pipáját imigy szóla:

— Nyolcz nap mulva te azt fogod már férjednek mondani: te hunszfut! igen nyolcz nap mulva, tudod Magdolna.

Alig mondá ki az öreg e szavakat, midőn egy gúnyos rémítő nevetés a leánykát ismét elijeszté. Elejte palaczkot és lámpát és sietett elrejtőzni az öreg mögé e szavakat sikoltván:

— Oh Boldogságos szűz.

— Mi az? kérdé a fölemelkedő öreg.

— Ő az lón a reszkető válasz.

— De ki azon ő? kérdé az agg még jobban fölnyujtván fejét, hogy jobban hallhassa.

— Az a Giovanni?

— Ő itt? ő itten? ismétle Péter egész haraggal.

Megragadá a sarokban lévő fegyverét és az ajtó felé rohana

— De mit akar nagyatyám karjaiba kapaszkodván a leány az öregnek. Ha engem szeret, nem követ el vétket. Egyedül istennek van joga elvenni azt, mit adni csak neki egyedül van hatalma.

De Péter, ki a haragtól igen ingerült vala nagy hévvel taszítá vissza a leányt, s ekkor az ajtón kopogás hallatszék és ezen szavak.

— Magdolna! nyisd ki leányom.

— Mind ketten bolondok vagyunk mi, mondá nevetve az agg, ok nélkül megriadtunk. Az Lajos volt; gyujts gyertyát leányom, én magam nyitom ki az ajtót.

Magdolna sietett engedelmeskedni. Nem vitázott ugyan, de jól tudá a leány, hogy ijedése nem volt oknélküli, jól ismeré a hangot mely nem volt atyjáé

Lajos Gaetanoval egyszerre léptek bé. Megelőzé őket Anzelm, és követé hat ifju ember mind magas, erős és megrakott máhakkal. Mind ezek olly öltözetűek valának mint Péter, kivéven, hogy fővegök enyves vászonból készült. Csempészek voltak Lajos és Gaetano vezénylete alatt. Mandrisióból jövének Comóba menendők az erdőkön keresztül a tó hozánt. Az eddigi út még veszélyes nem vala, de most az osztrák birodalom határaiba merénykedtek, és csak ekkor kezdődék még a való veszély. Misem vala tehát sürgetős, mint fegyvereik biztonságát megvizsgálni, melyet letévén terhüket a legnagyobb gonddal meg is tevének.

Gaetano Magdolnához közeledvén imigy szóla csöndesen.

— Jövetelünk alkalmával valaki innét távozik.

— Alkalmasint azon nyomorult lesz az, ki nekem mindég olly félelmet okoz, és ki mindenkor eljő engem ijeszteni midőn csak nagyatyámmal vagyok hon, mond a félénk leány.

— Talán Giovanni? kérdé szorongásában Gaetano.

— Igen.

— Czimborák, a kit futni látánk előlünk az Giovanni volt, mondá Magdolna jegyese. Még nem leend mesze. Rugtassunk utánna!

Ekkor kirohan az ajtón, és a hat czimborá is utánna.

— Ugy van dörmögé az öreg, és ujra kezébe vett fegyverével ő is kiindult.

Magdolna egyedül marada Anzelmmal.

— Magdikám! most csak megszabadulsz valahára ama rossz embertől.

— Oh! nem, mond a reszkető leány, az isten nem fogja engedni, hogy családunk szerencsétlenség eszköze által gyötörtessék: En ártatlan tárgya e dühnek.

Oh boldogságos szűz könyörülj rajtam.

Magdolna térdre esék, remege és imádkozék.

Anzelm csöndesen nézé; miután az fölemelkedék így szóla mélyen megindulva.

— Edes Magdi, ha azon ember magát nitalán védendi? Ha vagy atyádat, vagy jegyeseidet megöli.

— Most nem de később, felele egy sovány magas halvány alak, melly a nyitva maradt ajtó küszöbén megáll.

— Ismét itt van ez, óh ijedtségemben mindjárt meghalok, mondá a leány csöndesen.

— Nem nem, neked élned kell, és enyimnek lenned; felele a személy, aztán eltűnnek látván, hogy Anzelm pistolyt irányoz feléje.

A gyermek Giovanni üzésére indula, de Magdolna tartóztatá így kiáltván utánna:

— Bé reznéd te mocsholni lelkedet egy bűnnel Anzelm?

— Tehát ígéretét engedjük teljesíteni? felele emez.

— Istenben kell bizni!

Anzelm kissé gondolkodék míg ezt válaszolá.

— Az igaz; egyébiránt Gaetano jó madár ő fogja magát védelmezni.

Ekkor egy lövés hallatszék a korcsmaház körül.

Margita elhalványula, és csak ezt mondá:

— Oh istenem.

— Ez a Gaetano fegyvere mondá a fiu.

— Hallgass!

— De figyeljünk csak.

— Sokaig hallgatozának, de mi zaj sem szakitá félben a komoly éj nagy csöndességét.

— Már csönd van kebegé Magdolna.

— Igen lón a féltő fiu válasza.

— Oh istenem, istenem!

Ezután elhallgatának ismét.

— Már nekein csak mégis kell tudnom mi történik, mond a fiu kis szünet után, és egy lépést tón kifelé.

— Hogy juthat eszedbe is, engem egyedül bagyni.

— Anzelm vlsszafordula a leányhoz.

— Ah e borzasztó éjnek csöndessége mondá ismét a leányka.

— Csak türelem édeském.

(Folytatjuk.)

Elzász az új francz föld.

Jelenleg olvasóinknak néhány szép ábrával kedveskedünk, mellyek azért is becsesbek lehetnek, minthogy történeti érdekekkel is bírnak

E folyó évi Octóber 24 volt éppen két száz évé hogy Elzász francz föld lón. Lón pedig illyen a nevezetes münster béke által, melly egyszerűs mind véget vetett a hosszas hadjáratnak a svéd, holland szavóji és portugal honokkal szövetség-

ges francz és német országok közt, melly mindkét oldalról elég káros, de osztrianak vészthozó is volt. Osztria részén vivott syanyol ország is. Voltaire a hadjáratra nézv azt mondja, hogy 1635ben és körül vitytak egymás ellen spanyolhon és a német birodalom, mert Richelieu ugy akarta. Egyébiránt harcoltak egymás ellen, mert asztriát akarták akadályozni, hogy uralmát a német birodalom és olaszországra ki ne terjeszhese.

A bibornok egyesült a német birodalom ellen svéd honnal, és a hirhedt szász veimári Bernárd vezérel kit az olaszok közneven condottieri-nak hivtak, mert sereget szolgáltatott át. E pártvezér halála után sergeinek parancsnoksága Erlach vezérre szált, ki ezeket francz honnak vitte át, és ezek által jutott Elzászbirtokába. Turenne hg. számos fondorkodásai közben Erlak vezért is el akará csábitani, de a veimári sergek ezen méltó vezére rendületlen maradt, és sergeit esküjökhozi hűségben megtartá.

Egyébiránt francz hon ekkor győztes volt Belgiomban Lensben, német honban Sommershausennál, olasz földön Casalnál és spanyol országban Tortosánál; de mind e mellett békét óhajtott, és Mazarint kárhóztatá, hogy ez önérdékből azt késlelteté.

Pedig Mazarin maga is ohajtá a békét.

Hadhoz készültében alattomban béke után járt, és meg is köté azt, álladalmának a dicső francz honnak üdvére, és nyereséyesebben mint svéd hon részére, melly pedig Gustav-Adolf és Wrangel vezérek vitézsége által akkoriban legfőbbel nyomott az európai súly egyenbe, és legföbbit tón Osztria megalázására.

Az alkudozások igen hoszura uyultak már, évnél is tovább húzodtak. Végre az ezen hadjáratban részt vett hatalmasságok egyesége után utoljára okt. 24. francz hon is aláírá az ugy nevezett Vestpháli békét, melly számos kérdések megoldása után fő alapot is vetett az európai hatalmak közti súlyegyen megállapításának. Szabaddá tevé az Egyesült tartományokat, s egyebek közt a német császár hatalmát igen megszorítá, elismerteté s sveiczak függetlenségét; és a svéd honnal egyesült francz országok szinte a német birodalom törvény hozóivá tevé, végre francz országnak fejlődésé alá helyezé a három u. m. messzi, toulis és verduni érsekséget, Brisach megyét, a felső és alsó elzászi grófságot, sunegáwt, a Rajna bal partján fekvő tiz cs. várest, mind ezekért fizetvén francz hon egyszer mindenkorra 3 millio livret a bajor főherczeknek.

Az elzászi tiz csász város: Hagenau, Colmár Schelestadt, Wisszburg, Landau, Obernheim, Rosheim, Münster Kaiser és Turingem mellyek francz honnak átadattak minden hozzá tartozó mindennemü jogokkal és részletekkel.

Mert tudni kell, hogy sokáig vitatott fontos kérdés vala az valjon francz ország mint ezt fejlődmi hatalommal nyerendi e el, vagy csak hűbéri minőség alatt, melly fölött aztán a német birodalom rendelkezne, és francz hon csupán egy szavazattal bírna az ország gyűlésen. Azonban itt francz méltósággal és elhatározólag lépett föl.

Strassburg egyedül hagyaték ki mind ezen alkudozásokból, és kormányozta önmagát democrata köztársaság czime alatt. A köztársaság ideje mihamar lejárt és más hatalom felé vonzódott, az álarcz pedig 1681ben le is vette egy titkos szerződés után, melly a magas Magistratus és a király emberei között létesült Egyszerre Louvois 20,000 ember élén a várost bevévé és sem tiltakozás sem panasz többé nem használt semmit. De istennek hála, Strassburg fájdalmi is enyhültek, ha nagyobbak valának francz bonéinál.

Alzasz első kormányzója lón Harcourt hg. Brisach parancsnoka pedig Charlevoy. Mühlhause csak 1798ban csatoltatott vékép francz honhoz.

Két század óta Elzász nem csak francziósodott, de az is volt és a szerencsés Február mozgalmak óta különösen boldognak érzi magát egy becsületes köztársasághoz tartozhatni.

Nem ujmutatás e ez nekünk sok jó termő vidéknek magyarosítására erélyes kormánylat alatt.

A Bále es Strassburg közti vaspálya.

Ezen vasut vonal két körülmény által különbözik egyéb nagy és külföféle vidéken épült pályától.

Ez sem folyón, sem üregeken, sem alagutakon sem mélységeken keresztül, sem meredekkek mellett nem halad; nem látni itt sem veszelyes fordulatokat, sem szűk utakat, hol a sebesen haladó gőzmozdonyok összeütödni szoktak, hol olly számos csonkulás, halál és más szerencsétlenség történik.

Más jellemző szép előnye a sok festői táj, a sok regényes emlék, melly a pompás Elzászban olly bőven találhatik. A szorgalom a gazdaszat a kereskedés itt annyi tanujelét adja életének, hogy csak élvek közt haladhatni e kis édenben.

Érdekest talál itt a művész, a költő a történetész.

Bále. Ez ószerü város gögös szokásaival, gazdag de, mit se mutató fözsereivel kevés vonzót gerjeszt. A félre eső ő egyházán kívül mi érdekest se nyujt. — Az egy pénzverő műhelynek ujabb és csinos modorban épült ház és lakói élesztenek csekély mozgalmat e különben sviczias faluvarosban.

De vessünk csak egy pilanatot a külsőbb vidékre, a német s francz hon egymástól elválasztó folyamra, melylyel egy kis téren a pálya páranzamban halad.

Ime jobbra fekszik S. Lajos, egy méltó és igaz francz külváros Bálesnak: párhuzamban haladó számos kávéházzal, csapszékkel, vendéglőkkel, intézetekkel, és szép polgárlakokkal, megrakva, hová a komoly természetü városi lakók kísétálnak kibontakozni feszes szokásaikból,

Balra egy szép alacson fekvésü táj, melly sokakkal megmérkőzne szépségében.

Közel ehez szemünkbe ötlék egy ága azon megritkult erdőnek, melly hajdan nagy részét Elzásznak elborítá.

Itt következik Rixheim ama papirgyárral, melly egész francz honban ueuezetes. Körülte a pompás gazdaszati épületek, gazdag marhategyesztés és — mielőtt Mühlhausba érnék ismét egy elővárosban látjuk magunkat, hol kávé sörház vendéglő kínálkozik.

Mühlhaus. E raktári város egyike a legnagyobb és legszebb helyzetü francz városoknak, mellyek vaspálya mellé épülvék Töszomszedságában fekszik azon csatornatónak, melly a Rajnát a Ronnal egybeköti, a nagy közlekedési europai utvonalon, számlálván kebelében számtalan raktarakat, jól rendezett műhelyeket, tehát a vonal főhelye.

E város 1293ban habsburgi Rudolf trónra léptekor olly szabadalmakat nyert, mellyeknek címet adni, de még csak irányát is meghatározni nehéz volna. Így például egy mühlhausi lakó sem volt köteles magát valamelly vétségért idegen ellen igazolni. Már ezen egy, de még egyéb illy kiváltságok mihamar ellenségeskedést szültek a szomszéd és vidékiek közt, minek természetesen az lón a következménye, hogy a város önmaga elveté e méltatlan, és a habsburgiaknál már szokásos személyes érdekből adott különczséget.

Mühlhausban három külön város létezik. A középen az ugy nevezett főváros a régi, minden jelessége az egyetlen régi városháza, itt lakik a tulajdonképeni nép és polgárság. Másik az ujabb és élvezetek városa melly a régi város és a csatorna között fekszik. A harmdik e kettőt veszi körül számos épületeivel, mellyeknek magas kéményeiből emelkedő füstgomolyák mégannyi műhelyeket jelentenek. Csak kettőt említünk meg, mint igen jeleset; u. m. Köchlin öntő műhelyét és a Dolfus Miég vászongyárát.

Thann. E hajdani hűbéres városból a szorgalom élénk kereskedő várost alakított. Sokat

köszönhet kedvező helyzetének. A 12dik században épült ez még pedig a legcsodálatosb választatás után, melyet Thiebát szentnek ereklyéje tón. Ez megúván ugyanis a sok sétálást, melyet vele vezetője egy kóbor barát tón, a botnak, mellyben rejtve tartaték, gyökereket növeszte. Így itt elsőbb kis kápolna, aztán később egy telepítvény lón. A 19ik században ez már várossá nevedék, a kápolna pedig fényes egyházzá változtatott, melly már a strassburgival is vetélkedék. Illy állapotban is folyvást pártoltatván védszentje által még mindég erősbödött, de azon háborukban, mellyek Elzasz földén folytak, csekély részt vón; kitünteté azonban magát a boszorkány üldözésben, és dicsőségének tartá a kor vadságához képes naponkint nagy számú varázsuóket fölégetni.

Elhagyván e várost még folyvást tartanak a ropant síkságok, Lutterbach és Ruffach között és jól esik a szemnek Gebviller-nél már hegyeket és kúpkat látni, és innét Bolwillerig ismét a legváltozatosb láncolatok és erdőségek találtnak.

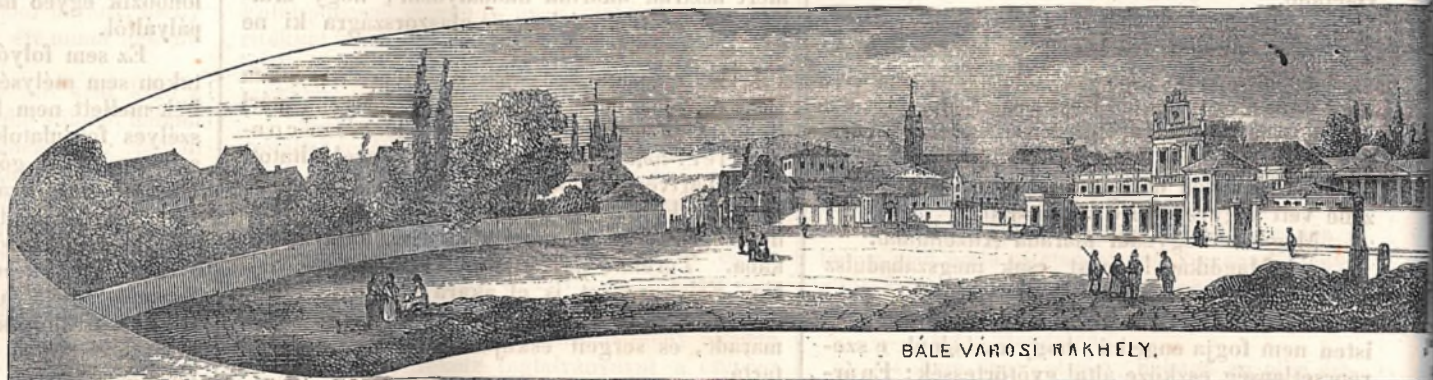
Ruffach. E város fekvése fölöttő egy imaláz körül elhin:ett hazai mintegy bámulják ama magasb fekvésű kastélyt, melly bár az újabb korban mázoltatott is bé, magán hordja mégis az ószerűség bélyegét.

Ha a mesés történetészeknek hinni lehetne itt legalább is egy Dagobert fénylett volna vitez tettei után. Lakossága 4—5000, kik még maig sokat megtartottak hajdani szokásaikból.

Colmár. Mint a carlovingok alatt keletkezett majd minden város, ez is

gyermekai által trónjától megfosztott Józsvü Lajosnak. Részt vett e város minden hadjáratokban, és kitünik, jelesen a 17ik században Rosselmann János elnöke vezérlete mellett a polgárságnak a nemesség, és püspökség ellen

Ma a fölső Rajna vidék főhelye, vidor, egészséges kellemes fekvése van, de nem festői. Ribovillé. Már meszeről magára vonja az utasnak figyejmét ez ószerű falusiás hely melly egy regényes völgyből kijövetelt képez-

BÁLE VÁROSI RAKHELY.

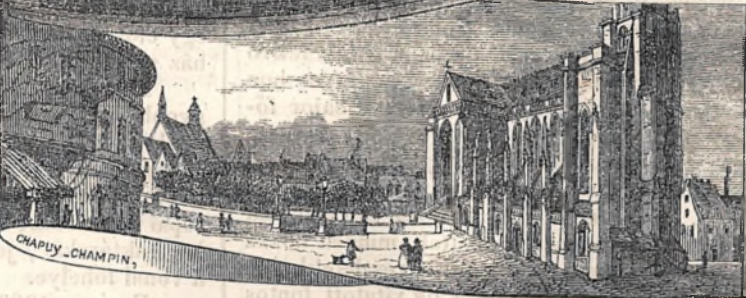
MÜLHAUSENI VÁSUT ÁLLOMÁS

MÜLHAUSEN.

BOLWILLER! ÁLLOMÁS

COLMÁR.

RIBOVILL.

A FENEKE ERDŐ VÉDEKE

SCHÉLESTADT.

ANDLAU.

a francz király hűbéres városa tünik föl elsőben a történetben, és ha a történetészeknek hinni lehet, utolsó menhelye a legyőzött és tulajdon

viselt küzdelmekben. — A Reformatió, a 30 éves háboru mind igénybe vevék erejét és hősiességét.

hetne. Hegykúpjai mintegy versenyezvén magasságra, úgy vannak megrakva a három várkastélylyal, mint midőn a ragadozó sas pré-

dájával a kompra veti le magát, hogy ott azt békében elemészthesse. Neveik Ripolsheim, Gesberg Alrik.

Ezek azonnal a kor hősiességét is emlé-

de melyet a történetészek Spolito hgtől származtatnak, nem esik egészen a 12dik századba, bár a régiebb kronikászok idősbnek mondják, midőn még a harcmezőn óriásokat vágtak ketté városokat ostrommal vőnek bé sat.

széli grófok, mint vitézek mint istenfélők tündöklenek erényeik és vétkeik által. A történet különösen Anzelmet említi e melléknévvvel „a vak merő“ kiszörnyű pusztításokat vitt véghez Elzászban és vidékén, gyujtogatván falvakat és egyházakat; és visszahuzván magát magas várfészékébe, kiállá hősileg a két császár ostromát és daczola a boszulókkal.

Később egy csatában a harcmezőn fogatékél habzburgi Rudóltól, de fogságából kiszabadulván helyre állítá ismét hadi hírét.

E kalandjai közben a vadászatot éppen olly tüzzel sőt dühhel vitte üzte mint vívta csatáit, és azt mondják, hogy a duvambachi imaházat ő építeté akkor tett fogadásból, midőn életét az is különös csoda által megtartá. O t. i. egy szarvast üzven, lován egy 15 ölnyi mély ugrást tön úgy, hogy sem lova, sem maga sérvet nem szenvedett. Hozzá adni el nem mulasztja a monda hogy ugrás közben tevé a fogadást, melly már jobbkor csakugyan nem történetett Később e nagy hős egyszerű ágyban halt meg.

Egy más ivadék Brunó, miután vérben eleget földött, ragadmányokkal udvarát eléggé halmozá, a szent földre ment kalandozni, és bűneit megbánni miért szent is lön.

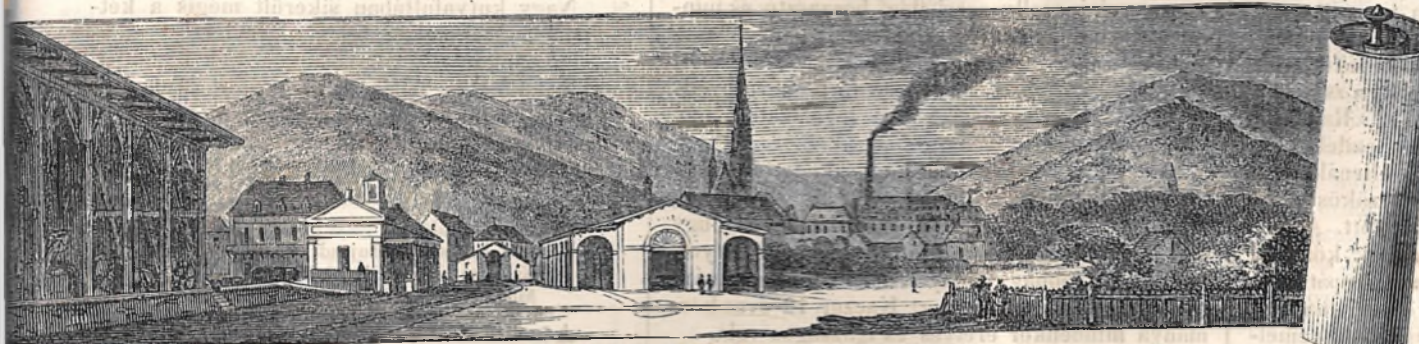
Tovább haladva a vidéken a Vosg hegyek egyik csúcán még egy magas szikla vár van, melly a vidéket fékezheti. Neve Königsberg. Schelestadt e harcziás város, melly ma a jó vendéglő- Kávéházon kívül alig mutathat egyebet, azon jó történeti emlékekkel dísekszik, hogy a zsidókat a tizedelés ellen védte, a midőn olly számos ártatlan tizedeltetett. Régius egyháza a szent sir mintája után építettett.

Schelestadtól Strasburgig.

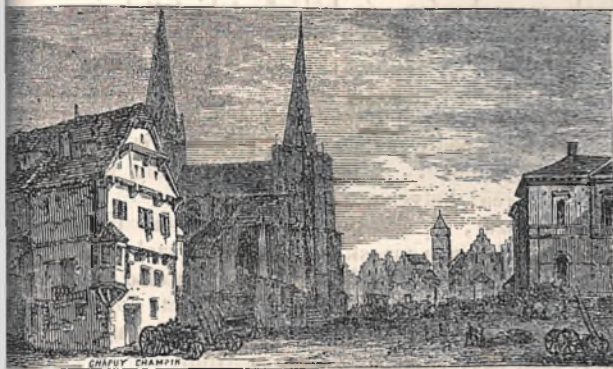
Itt az utasnak alig ötlük szemébe valamelly műépület az egy meredek fölötti uton kívül; de annál érde-

BÁLE VÁROS

THANN V. RAKHELY

RÜFFACH.

COLMÁRT ÁLLOMÁS.

ST. HYPOLITE.

ST. HYPOLITON TÚL. FEKETE ERDŐ.

ANDLAU.

CHAPLY CHAMPIN

künkbe hozzák, mellyben keletkeztek. De halljunk rólok egy pár különös jelenetet.

A Ripolsheim vagy Ribeaupierre ház ere-

de bár minő is eredete, bizonyos, hogy Elzászban egyike volt a híresebbeknek és hatalmasbaknak. A család főnökei, mint valódi határ-

STRASBURG.

kesb minden lépés után a Vosg hegység csúcszata. A vidék egyebiránt termékeny és igen érdekes. E völgyön volt a paraszt lázadás leg-

kesb minden lépés után a Vosg hegység csucszata. A vidék egyébiránt termékeny és igen érdekes. E völgyön volt a paraszt lázadás legborzasztóbb színhelye 1525 Majus 20 semmisített meg amaz utolsó tekintélyes hadsereg, mely Ulmann János vezér Szavára alakult a szabadság és boszuállás ügyében a határszéli német fejedelmek ellen, mely csakugyan az egész hűbért veszélybe hozá német honban 12,000 fölkelő lelé itt halálát, és azon sz. Sebestyénnek szentelt kápolna, mely a Duna és már csak romban létező Bernstein kastély között épült, ezek közül 6000 foglalta kebelébe vázaikat.

Közleg ide egy mély völgyben emelkedik az Ungersberg, (magyar táborról nyerte nevét,) hol az említett sereg táborra gyűlt.

Andlau. Csekély távolságban ismét előtűnk van egy új hely Benfeld, midőn a Vosg hegyek szem elől eltűnnek. Itt kínálkoznak a társasági kocsik, melyek a híres bucsus helyre Andlau és Barba visznek, mint a honnét a sz. Odil bucsura indulni szokás.

Benfeld leginkább a véres emlékü gyűhelyül szolgált a nemeseknek, mely a zsidók elűzésére és irtására törekedett 1549. Rambach és Andlau azonban jeles és kedves emlékekkel is díszlenek. Az egyik híres a hős ellenállásról, melyet XII. Lajos alatt a korona örökös ellen tőn, ki itt veszélyesen meg is sebesített. A másik létét a szerencsétlen Richardának köszöni, kit császár férje elhagyott. Itt amaz apátságot alapítván, hogy szenvedt a vallás és tudományok buzgó ápolása közben feledje, lassan városemelkedék. Nevezetes az ezen vidéktől elnyuló völgyben két lelkes lakókkal dicsekvő két városka Bár és Obernay, melyek a beháborukban nem csekély szerepet játszottak; ezek tiszter lőnek elrombolva, és ismét tiszter fölépültek, győzött végre is a lelkesedés a városban és föntartá szabadságát.

Benfelddel majd átellenben van Erstein, mellynek valamelyik pontján létezett egy kastélyerősség a Rajna partnál, Gerolsdesk Valter tulajdona, ki szinte hősi ellenállás által lőn nevezetes az utókor előtt, mert ötven ember élén hat hétig védelmezte magát egy nagy sereg ellen; és a győztes nagy seregbeliek győzelmüket utóljára is beszennyezék az által, hogy minden magát védő nagy hőst lekonzoltak, de a legfényesebb áldozat még is megmenekült kezek közül; a hős vezér t. i. az ügyes neje által. Minden vérengzést kedvelő természet mellett is megvolt a középkor hőseiben a lovagias érzet különösen a nők iránt; ez is tehát megnyeré azt, hogy legbecsebb kincseivel szabadon bocsátassák; ki is nem egyebet értvén ez alatt férjénél, azt vállain magával megszabadítá,

A kis Elzasz, a szép tartomány a szorgalmas lakókat számláló gazdag föld annyi hőstettkel dicsekszik, minden hadi mozgalmakban olly erélyes részt vett, hogy alig halad az ember egy jó mértődet, hogy hősi elszántságról, vitéz tettekről nagylelkű tényekről nevezetes történeti színhelyet ne szemlélhessen. Ime még be nem érhetünk Strassburgba hogy meg ne említsük a sok erősített városok közül Dachseim városkát, mely több ostromot kiállta meg nem adván magát, és Turenne egy sereggel nem volt képes bevenni, míg az azt védelmező hősök közül egy el nem árulta, de ki is halállal boszulta meg önmagát.

Egyébiránt Turenne neve itt minden lépés nyomon előfordul.

Oswaldban 1674 Turenne 22,000 emberrel megvert 40,000 nyi sereget, melyet a híres Marlborough vezért. Szintén itt igen jól rendezett gazdasági mintá telep is létezik, melyet a strassburgi polgármester alapított.

Még pár szót az ünnepélyről. Ez évi október 24. ülé meg Elzasz a nagy ünnepet a két százados egyesülés évnapját. Képviselve volt ezen a derék tartomány minden osztálybeli lakosa, képviselve az egyenlőség tiszta alapján a drága szent szabadság hatalmas véd pajzsa alatt. Francz hon szívesen fogadá kebelébe a vitéz és jeles tartományt, és ápolá minden saját álladalmi

taplálékai jótékonyásával. Elzasz pedig örvend egy fényes köztársaság kormánya alá tartozhatni.

A fölállított szép emléket és egyesületi oszlopot, mellynek talpköve e napon tétetett le egyik jövő számunkban adandjuk.

Pár szeszélyes jelenet

A macska életből.

Ő fölsége Kaczur e néven ötödik, a macskák királya, ki még élete napjaiban, több történetész macskától a nagy névvel is dicsőíteték, uralkodásának tizenharmadik évében bomlani méltóztatott, az az: jobban kifejezve a fölséges úr állapotát, ez hirtelen ollyan alakot kezdte öltetni mint mikor valami veszni indul.

Egy emészthetetlen patkány ezomb merénykedett elég szentelenül a fölséges gyomorban megmaradni, mely ezen elég borzasztó és minden hazafias macskák rémülését előidéző eseménynek oka volt; mert ki csak a hazát szerette, kénytelen volt ő fölsége vesztén leghevesb fájdalomának legmagasb fokát a legalázatosabban kijelenteni.

A dicső holttest már kegyeskedett is elhártozni pihenését szalonna virárbani sirboltban, midőn az egész macska birodalom az előtt úgy mint veszte után hasonlított egy élő gyászfátyolhoz, mert a jobbgykönyvek milliói mint gyémántokkal hinték azt bé, mert Kaczur 12 éves kormánya mindenkor erélyes és igazságos vala.

Ekkor tehát a körülte lévőkhelyettesíték az éber élnéjű egyetlen jeles ivadékát Mimi asszonyt, mint telhatalmu kormányzót.

A szájalom görcsös jajgatásokból átmennel a' hirtelen öröm legvadabb ujjongatásába eléggé jellemzé a nagyon megtört kedélyü macskasereg reményeit, és szokás szerint valóban meg is ígéré Mimi az igazságo kormány folytatását azon madorban, mint dicső előde azt vezeté.

Már több idő elfolyt, mióta a még mindig tiszta erényü Mimi ezen ígéretet említgeté, mellynek teljesítését ő egya „minden rokak országából“ átköltözött idegen béreveznek Mylord miniszternek engedé által, mi közben maga a még ifju éveit a kormányzás kellemes gondja és Mylord miniszter irányában nyilatkozott igen ártatlan viszonyai között szándékozott megosztani.

Mylord meg is felelt a benne, ha mindjárt Miminek is helyezett szerelmi forró reményeknek, és ha nem is sokat szenvedett és lealázott népcének.

Mylord nem tekintve is idegenszerű természetét, furcsa ember volt ő kém, ő aristocrata, ő kényúr, ő minden volt, és minden csak saját ön éért.

Incompetens szigor, góg, hajlam az igazságtalanságra és színlés jellemzők ministeri pályáját.

A nép sohajtani kezdé, de a sohajok elhangzának a heves szerelmi nyilatkozatok közben, mellyek a fölséges Mimi kebelén olly édesen hangzának.

Tizenhated magával élt
Egy ősz bajuszos mar sok télt.
Nagy szükség és kínok között.
Sekszor el emlendegélt
Hivatalt is kérengélt
De csak maradt bá s gond között miau!

Elment ő az udvarhoz is
Elutasítá a donna is
Csak a ministerhez.
Mert fürdik a nagy herezegné
Ő nem kegyelem osztóné,
Menj meghatalma azottj hoz. Mian!

Bajuszdi hozzá is elléptet,
Ki nagy lajstromot nézeget
S nagy csúfos hangon mondja:
Takarodj pokolba
Ajánlat nélkül jöttél,
Palot mba, megsértettél. Mian!

Illy különös modoru elutasítás után szegény ősz Bajuszosdinak mi volt egyéb tenni valója, mint éhes fiaihoz hazanézni, mégpedig régi felel-

mes gondjai között, de sokáig fojtogatott keserve már heves dühvel tört ki.

Boszut esküdött ő Mylord ellen és — de nem! Bajuszdi csak imént véteté föl magát a constitutionalis-monarchiai társulatba.

Mind ezek daczára Bajuszosdink eddig még hallatlan meréyre vetemült, mert minden barátait és ismerőseit az egermezőre egy nagy gyűlésre hittá össze. Nagyobb hatás eszközlés végett minden gyermekeit és párját is magával vivé.

Tehát Bajuszdi így már nyugtalankodó lőn-Oszesereglének minden tetékről és ablakokból a czimborák a miáut kiabálni.

A kívánt siker meglőn! sőt már a' morgás igenis általános lőn, és hangos is: de Mimi mind ezt nem hallhatá, mert Mylord fölséges füleit a szerelem vallomásokkal igen is telebeszélé.

Ezért tehát mindnyájan igen megboszankodván tömegestől indultak Bajuszdi vezérlete alatt, a Mylord ellen, és őt megugratak.

Nagy kutyafuttában sikerült mégis a kétségbeesett Miminek a fejedelmi tekintélyt megmenteni, midőn egy titkos lépcsőzetten közel palotájába bujtatá a hősiesen megugrott Mylordot. Mylord alázatos kérelme és reménye először szenvedett hajótörést a fejedelmi ravasz megcsalás élen. A szerencsétlen tehát a kályha lyukba bújt; de ekkor

Elő áll Bajuszdi
S a minister a bujosdi
Ki előtt még térdepelni kell
Mondja, hogy függjön a korhel! Miau!

A macskasereg tovább is morgott, pökdösöt, és mi lőn a vége egyéb, mint a Mylord palotájának megrohanása, és különös tekintettel és kegyelettel lévén Mimi iránt annak szamszédságában föl is függesztették, reáadván elsőben miniszter öltönyét.

És ekkor kezdett csak hajnalodni.

Mylord pedig még végvonaglásában is azt mondá: „árulás“. A macska sereg pedig azt válaszulá reá: helyesen.

Bajuszdi, ki már most a nép embere lőn, igen örült hogy a macska sereget megszabadíthatá. Nagy tömeg közt beszéle most a utolsó éjjeli nyerevényekről és állítá, ha más lett volna Mimi körül mind ketten szerencsésb volnának, mert csak Mylord vezette tévntre Mimit is.

De csoda történék csak hamar, mert Mimi még egyszer kezdé emlegetni valami constitutiót, a macskák azonban csak kételkedő legneztek egymásra, csak népember elnökről beszéltek szívesen.

F. B.

A földbalzsam és kőolaj.

A kőolaj egyik legsajátszerűbb terménye a földnek. Mint nevezete mutatja olaj, melly kőből jó. Színe vörhenyes barna, keveeset tápadó, és annyira gyulékony, hogy ha égó test közelit hozzá, meggyúl, mi előtt míg érintkezésbe jőne vele.

Van ennek még egy nevezetesb faja is földbalzsam (naphta) név alatt. Ez még higabb, az előbbinél, hogy viznek tartatnék, egészen átlátszó és színtlen, annál fogva könnyebb is és a vízen uszik ne lem merülvén. Fogalmunk róla a terpentintről után lehet, és éppen terpentin léteggel történik a kereskedésben is hamisítás, midőn ebből vegyítetik a földbalzsam köze.

A kőolaj ismeretesb mint a földbalzsam vannak vidékek, hol világító szerül használtatik. Az iparüzletben azonban leggyakrabban a tapasz kenőcs szerepét játsza, az az: használtatik olly fatömegek bekenésére mellyek a vízbeni azásnak kitétetvék. Gyakran a gépek kerekei vagy dörzslést szenvedő részeinek kenésére is használtatik, de hogy a czélnak jobban megfélejen, sokszor szírral vagy olajjal vegyítetik. Allítják azt is, hogy Babylon híres falainak négyszeg kövei is ezen anyaggal kenettek meg, bebizonyítva ugyan ez nincs, de bir valószínűséggel, mert Babylon vidékén csak ugyan elég faolaj találkozik.

A földbalzsam ritkaságánál fogva még kevésbé használtatik, alkalmazták azelőtt némely féregirtó vegyületekbe, azonban időnkben leginkább csak gyógyszerárakban használtatik. A vegykémek veszik jó hasznát azon tulajdonánál fogva, hogy a testeket minden savasodástól megóvják. Azon helyeken, hol illy források léteznek, világító szerül használtatik mint a' kőolaj; és ez így van különösen Pármában, hol közel Amieno városához 1600 egy bő forrást fődöztek föl. Bizonyosnak mondatik, hogy a híres chinai fénymázba (lak) is használtatik; de minő mennyiségben és alakban nem tudatik. A japán ismeretek téra szerint használtatik a kőolaj a chinai festékbe (tus) is, lehető hogy a színezet emelésére a földbalzsam jó szolgálatot tészen.

A ismeretes kőolaj források közt a legszaporábbak Birmán tartományban Iruaddi szomszéd ságában bőven vannak. Symes Ava tartományi követ állítása szerint létez egy kis vidéken öt száz husz illy kút mellyek évenként 400,000 tonna kőolajat adnak. A legbővebb földbalzsam források Baku körül vannak a Kaspi tengernél. Egy nap is ad egy illy forrás 260 meszely balzsamot; a bakuiban ezekből évenként mintegy 170,000 f. V. jövedelmet huz.

Vegytanilag szólva hihető, hogy ezek nem egyebek mint folyóvált barna szén, földalattiszűrt tisztulásból származvak a hajdani volkánok tüze által a tengődvények országából gyűlt tömegből. Hason ez azon azon anyaghoz, melly a fa létegből szivárogtatás által nyeretik.

A sajtó szabadság többféle állásuak által hogy ítéltetik meg.

Egy Minister. A sajtószabadság egy pórias, koldusfajú lázadó gyűlevész tömegnek jel-szava, melylyel az a nemzet fölszentelt embe-reit ugatja, mert ezek minden tekintelben nemes nagy és főnséges egyének.

Egy nagy tőzsér. Sajtószabadság csak a henye fők hiu ábrándja, kik azt képzelik, hogy rossz érczből betüikkel, mellyek majd így majd amugy rakatnak el, akkor a midőn nekik tetszik, a világot sarkából mozdítják ki, hogy nevetéses és mesés egyenlőséget és szabadságot eszközöljenek.

Censor. Sajtószabadság azon kárhozatos agyrém, melly minden rendeleteket, eszközöket törvényeket, sőt még a legeszélyesbeket is kigúnnyolja, és engem minden betüben szidalmaz, a pokolbeli származású sárkány, melly ellen egész életemben fegyver alatt álltam, melly alig hogy leveretett, már ismét emeli hatalmas fejét.

Képviselő. Sajtószabadság azon igazságos eszköz, mellyet a magyar néptől senki meg nem tagadhat, és mellyet a fejdelem esküszent-sége alatt, mint első tisztviselő ez év tavaszán illőnek elismert.

Író. Sajtószabadság szent fegyver azok kezében, kik életükben pályakötelességgé tevék általa egyrészt a gonosztságot, fufangságot, hamisjátékot a politikában különösen — tovább némelylek nemigazságos előnyeiket és követeléseiket szégyenszék elibe állítani, más részt az igazságot, jogot védelmezni, és nyilvánítani, okos gondolkodás módot mindenkép terjeszteni. Ha tehát ezen fegyver minden pilanatban meghajolni köteles, kötelességeit nem teljesitheti; egyébiránt a Párca ollója által csak a fegyverhordó esik el, de a censor által a fegyver vesz.

Költő. Sajtószabadság minden eszméim összessége, az isteni szikrának legfényesebb és legnemesb eredménye, azon porba vetett, és sár s salakkal beszennyezett gyémánt — a leáldozott nap, mellynek mindent fölélesztő sugarára — a sötétség és szolgaság nyomorában sülődő ezer és ezer szívek várakoznak.

Nép. Sajtószabadság az okos férfiak méltó öröksége, melylyel magukat, és hazájuk családait gazdagíthatják, és az egész nép védelmét általa biztosíthatják.

Még valami.

A tiszta víz forrás.

Találkozték egyszer három utas egy az ut mellett létező forrásnál. A víz egy széles kőmedencébe gyűlt, mellyre a vésnök eszavakat is vésé:

Hasonlits e forráshoz, Mi természetesen minden utashoz is vala intézve.

Lecsillapítván szomját a három utas, olvasá kiki a fölírást, és jelentését ügyekvék föltalálni.

— Ez jó tanács, mondá az első, ki, bór topányai, tömött öve, és nagy uttáskája után itélve, kereskedőnek tetszék; mert a forrás mindég ömlesztí vizét, az tóvolra elfolyik, utban egyesül számtalan patakka mi által folyammá nő, és azt látszik tehát mondani: Légy munkás, ne állj meg soha, és boldogulni fogsz.

A könyvet tartó öreg fejét csóválá, mondva.

— Magasb szellemü czélzás van abban: e forrás, melly mindenkinek követelés, jutalom, köszönet kívánás nélkül nyitva áll, igen világosan azt látszik mondani. Tégy jót szeretetből és magadon kívül semmi jatalmat ne kívánj.

A két utas elhallgatott: a harmadik még eddig nem szólott. Ez egy szöke ifju volt, ki anyjától most távozott először. Társai kérék hogy mondaná ő is véleményét ki a forrásnál létező fölírásól; ő lesüté szemét elpirula, s aztán neki bátorodván így szóla.

— Nekem ugy látszik, mást jelent a fölírás. Mit használna nekünk a forrás örökös ömlesztése, mit érne vize szomjunknak, ha romlás által zavaros volna, mert érdeme csak a tisztaság. Hozzá hasonlónak lenni tehát nem fölhívás a szorgalomra, vagy a bőkezűségre, hanem fölhívás arra, hogy lelkünket tisztán megőrizzük hogy az mint ezen forrás a föld minden virágaira ömlesztí csepeit, a napnak minden sugarait szétáraszsza.

Azt mondja Diderot: A társaságban két osztály emberek léteznek. az orvosok, és a szakácsok. Az első osztály szünetlen törekszik egészségünket megtartani, a második pedig megrontani azon különéggel, hogy ez utóbbi biztosabb működése eredményéről mint az első,

Napi események.

Már lapjaink egyikében is említett, és e városban lappangani kellett és valóban lappangott bujtogató féle emberek nyomába csakugyan eljuta már az éber biztosi hivatal, ha nem is éppen a Kassai, melly előtt a nevezett egyének még mind eddig bejelenteni magukat elmulasztották.

De van ám olyan biztos is, ki ha nincsen is Kassán, még is jobban tudja, mi történik itt, mint a kinek orra előtt hemzseg a sok árulás és térités, de ki vajmi sokszor, nem bánja, ha előtte főnhangon traficálnak is elleneinkkel és az ő jelenlétében, inkább félre megy, mint a lekenyerezett vámos.

De halljuk a dolgot.

Vagy három panslavista czinkost becsületesen (ah de még így sem, hanem csak simogatva, halogatva), elfogtak.

Ki fogatta el őket? A kassai Magistratus?

O persze! mintha bizon.

Tehát a kassai kormánybiztos?

Nem.

Tehát ki?

Írányi úr, ha mindjárt távolabb van is.

Az elfogottak egy lutheranus lelkész, és rektora, meg egy szép pápista káptán. Mind három kassai mákvirág, és ha Marczius uram megtudná, alkalmasint azt mondaná a Zichy utolsó tisztesség adójának: igazodj! De Kassán más a vélemény rólok.

Itt szörnyen borzadnak az akasztófától.

Némelly tekintetben e jó urak igen is engedékenyek de ott rendesen, hol nem kellene, és a hol ez által a munka kevésb.

Igy történhetett meg, mint halljuk az is, hogy a befogottak a rendelet megérkezése után is még jó darab gondolkodás időt nyertek, hogy megfontolhassák, ha besétáljanak e az illető örízeti helyre vagy nem. Vannak e némelly titkos irományaik vagy nincsenek, hogy azokkal a szokott módon bánhassanak! az az elsikkasszák.

Még az lenne igen derék, és gyalázat nekünk kassaiaknak, ha kivilágosodnék, hogy Hurbán, mikoriban beütött még itt Kassán is megfordult, egy éjjel itt is halt, és talán éppen a befogott lutheranus úrnál. Akkor mondom, midőn a felvidék rémülésben volt niatta.

Ismételjük, hogy itt az akasztófától szörnyen félnek, de csak a Magistratus, igen sok más pedig mit sem tart attól, mert látja, hogy szabadon tehet beszélhet mindent, még pedig büntetlenül.

Uraim! annyi itt a példa, annyi az eset hogy némelly hazafinak hajaszála állna égnek, itteni előljáróink pedig azt mondják: lasst lhn laufen; thut nichts.

Minő közel van ime a lengyel határ, minő könnyen érhet veszély bennünket, és mégis minden biztosítás, minden ovatosság a történhető árulás meggátlására mellőztetik.

Megvolt a példánk, midőn Simutics beütni akart, minő készültek történtek?

Körül belől semmi.

Sok, ki magát nagy úrnak tartja úgy gondolkodik, hogy legjobb magát megadni, és nobl banni az ellenséggel Ruhe halber.

Sőt valóban tudok urat, kinek elve az, csak egy rossz szót sem szólani az ellenségről, még akkor sem, ha ez által a köznépet védelemre lehet fölingerleni.

Jaj volna nekünk, ha csak ezen nagy urak (mint ők képzelik) védenének bennünket.

A magistratus némelly tagjain is igen csodálkozunk, mert hisz a moszka, kinek kedvéért már nyelvét is tanulják — nemi jó még, nem is izente eljövételét, és már is úgy készülnek elfogadására. Nem de csak a nyugaloméért.

Még egyét.

Olly igen ijesztik itt egymást az emberek a Lemberg felől jőni akaró magyarfaló Hammersteinnal, ki a roppant seregével talán a földet hódítandja meg: pedig annyi serge sincs fölöslegben, hogy a jó lengyeleket szemmel tarthatná, kik naponta úgy szalíngoznak át hozánk, mint az anyát vesztett méhiserég.

Csak jöjjenek is, szívesen fogadjuk őket, mert egy hajóban evezünk.

Pedig nagyon örömet megtartaná ám őket Hammerstein uram is, mert ugyancsak szedeti ám az ujonczokat, a hol kap.

Lehet képzelní minő dicső harcztot vivand ki azon kötélen vonott szegény vadóczokkal a mi lelkes sergeink ellenében.

Mellesleg, de dicséretükre legyen mondva az átköltözöknek, hogy itt és utjokban a legjobb fegyelmet tartják. Még a pontos időben haza is mennek szálásaikra.

Az őrszolgálatot már egy hét óta honvédeink teszik, ki kurta hajdu puskával, ki vadász szuronytalan fegyverrel, a minő van mert az alakulandó fegyvergyárból még addig egy sem került ki. Itt a sok cső, lakatos aztalos és tudja még mi, de a munka igen lassan halad.

Ki e héten volt országos vásáron csizmát akart venni, ugyan csak kellett kaparkodnia, mert a sok csizma csak úgy eltűnt az egész vásárból, mint a nap elől a hó. Kinek vásárlották össze, könnyű kitalálni.

A magyar - vadászat.

Egy beteg.

Orvos:

Csak nyugodjék meg Kapszkodi ur, kevés napok mulva följárhat, a viszhatás már megindult.

Beteg.

Az istenre kérem orvos urat, csak visszahatásról ne beszéljen; az emberek tudják, hogy én pár rendet szereztem magamnak, — még reactionariusnak kiáltanak ki, és földig rontják házamat.

Orvos:

Akarom mondani: a Crisis mult el már.

Beteg.

Szót se orvos ur a crisisről, mert guta üt meg. A legutolsó pénzcrisis alkalmával javaim felétü vesztettem.

Orvos:

A bőrmunkásság ismét elő állott.

Beteg:

O Isten, milly szívesen bűnék bőrömből, csak tudnék egy más jobbat, mellybe kényelmesen átmehtek.

Gyorsfutár.

Ez azon híres gyorsfutár Bécsből, ki egyik város és várból a másikba olly sebesen elhalad és eltűnik.

Radeeczky.

Mint örül Milanó hódítója a minden oroszoknak czárjától legkegyesb pártolójától nyert rendeinek és fénylő szép ruháinak.

34. Képtalány.

Megfejtése a 33. szám alatti képtalánynak:

„Nagy urak barátságának többnyire vége: elpártolás, másnak irtalom nélküli feláldozása.“ — (Lásd Jósika István regényét Jósika Miklóstól V-dik rész 155° lap.)